

14 Νοεμβρίου, 1995

[ΚΟΥΡΡΗΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ/στές]

ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ,

Εφεσείων-Ενάγων,

v.

ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ,

Εφεσιβλήτων-Εναγομένων.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8896).

Μάρτυρες — Αξιοπιστία μαρτύρων — Προϋποθέσεις επέμβασης του Εφετείου σε ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου σε σχέση με αξιοπιστία μαρτύρων.

Μαρτυρία — Αξιοπιστία μάρτυρα — Απόρριψη μαρτυρίας σαν αναξιόπιστης και αντιφατικής. 5

Οι εφεσίβλητοι - εναγόμενοι, καταχώρησαν αίτηση στο Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας, με την οποία ζητούσαν δήλωση ότι εξόφλησαν το εξ αποφάσεως χρέος τους προς τον εφεσείοντα-ενάγοντα στην αγωγή με αρ. 1184/84, σύμφωνα με την εκδοθείσα απόφαση του Δικαστηρίου ημερομηνίας 8.12.1990 και ότι ο εντεταλμένος με την εκτέλεση της απόφασης, δεν είχε εξουσία να εκτελέσει το ένταλμα κινητών ημερομηνίας 8.5.1992 γιατί υπήρξε συμμόρφωση προς την απόφαση. 15

Η εκ συμφώνου απόφαση ημερομηνίας 8.12.1990, πρόβλεπε ότι αν οι δόσεις για εξόφληση πληρώνονταν στις συμφωνηθείσες ημερομηνίες, τα δικηγορικά που συμφωνήθηκαν σε £5.014,45, θα θεωρούνταν εξοφλημένα. 20

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αποδεχόμενο τη μαρτυρία των εφεσιβλήτων και απορρίπτοντας εκείνη του εφεσείοντα και ιδιαίτερα του Σίμου Παπαδόπουλου σαν κατασκευάσμα, αποφάσισε ότι οι εφεσίβλητοι εξόφλησαν το εξ αποφάσεως χρέος τους, συμμορφούμενοι πλήρως προς την απόφαση του Δικαστηρίου και ότι το ένταλμα κινητών δεν θα έπρεπε να εκτελεστεί. 25

5 Ο ισχυρισμός των εφεσιβλήτων ήταν ότι η δόση που θα έπρεπε να πληρωθεί το αργότερο στις 10.6.1991, πληρώθηκε κανονικά στις 7.6.1991, ενώ ο ισχυρισμός του εφεσείου ότι πληρώθηκε στις 13.6.1991, εκτός της τακτής προθεσμίας και συνεπώς οι εφεσίβλη-
τοι όφειλαν να πληρώσουν και τα δικηγορικά.

10 Οι λόγοι της έφεσης προσβάλλουν τα ευρήματα του Δικαστηρίου ότι οι εφεσίβλητοι απέδειξαν την υπόθεσή τους και ότι ο μάρτυρας Σίμος Παπαδόπουλος που μαρτύρησε υπέρ του εφεσείου ήταν αναξιόπιστος. Το Δικαστήριο στήριξε τα ευρήματά του περί αναξιοπιστίας του μάρτυρα στις αντιφάσεις και κενά που περιείχε η μαρτυρία του. Ανέφερε ότι περίμενε τηλεφώνημα στις 8.6.1991 για να εισπράξει τα χρήματα ενώ η πληρωμή μπορούσε να γίνει μέχρι τις 10.6.1991, χωρίς να δώσει λογική εξήγηση. Δεν έκα-
15 με καμιά άμεση ενέργεια για διεκδίκηση του υπόλοιπου της οφειλής και των δικηγορικών, όπως πρόβλεπε η απόφαση, αλλά συνέχισε να εισπράττει δόσεις, γράφοντας απλώς στην απόδειξη Αυγούστου 1991 “δικαιώματα επιφυλάσσονται”. Επίσης, αφ’ ενός
20 μεν είτε ότι δεν έγραψε πάνω στην απόδειξη με ημ. 13.6.1991 “άνευ βλάβης” γιατί περίμενε την επόμενη μέρα να “βγάλει wri” και αφ’ ετέρου ότι δεν καταχώρησε wri κινητών την επομένη, επειδή η εταιρεία δεν είχε κεφάλαια, το ποσό ήταν μεγάλο και υπήρχε κίν-
δυνος να χαθούν τα λεφτά.

25 *Αποφασίστηκε κατά πλειοψηφία, του Δικαστή Κούρρη διαφωνούντος, ότι:*

30 (1) Οι λόγοι που οδήγησαν το πρωτόδικο Δικαστήριο να απορρίψει την μαρτυρία του Σίμου Παπαδόπουλου σαν αναξιόπιστη και κατασκευασμένη, ήταν λανθασμένοι.

(2) Η αξιολόγηση της μαρτυρίας του Σίμου Παπαδόπουλου, βασίστηκε σε λανθασμένα και αυθαίρετα ευρήματα τα οποία απετέ-
35 λησαν τη βάση πάνω στην οποία κρίθηκε η αξιοπιστία του.

Ο Δικαστής Κούρρης εξέδωσε τη δική του διιστάμενη απόφαση, ότι:

40 (1) Η μαρτυρία του Σίμου Παπαδόπουλου ήταν αντιφατική και ορθά το πρωτόδικο Δικαστήριο την απέρριψε.

(2) Το Πρωτόδικο Δικαστήριο έδωσε πολύ πειστικούς λόγους αναφορικά με την αξιοπιστία των μαρτύρων και ο ισχυρισμός ότι δεν την αξιολόγησε ορθά, δεν ευσταθούσε.

Η έφεση έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία, η απόφαση ακυρώθηκε, διατάχθηκε επανεκδίκαση της υπόθεσης.

Αναφερόμενες υποθέσεις:	5
<i>Neocleous and Another v. Christodoulou</i> (1979) 1 C.L.R. 714,	
<i>Eriphaniou v. Hadjigeorghiou</i> (1982) 1 C.L.R. 609,	10
<i>Polykarrou v. Polykarrou</i> (1982) 1 C.L.R. 182,	
<i>Πίτσιλλος ν. Ευγενίου</i> (1989) 1(E) Α.Α.Δ. 691,	
<i>Αριστείδου ν. Λοιζίδη</i> (1991) 1 Α.Α.Δ. 297,	15
<i>Λεοντίου ν. Μωσαϊκή Μ.Α.Σ. Λτδ</i> (1991) 1 Α.Α.Δ. 351,	
<i>Papadopoulos v. Stavrou</i> (1982) 1 C.L.R. 321,	20
<i>Fournides v. Republic</i> (1986) 2 C.L.R. 73,	
<i>Pсарas and Another v. Republic</i> (1978) 2 C.L.R. 132,	
<i>Σ. και Γ. Κολοकाσιδης Λτδ ν. Κιμωνή</i> (1989) 1 (E) Α.Α.Δ. 132.	25

Έφεση.

Έφεση από τον ενάγοντα κατά της ενδιάμεσης απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (Κολατοτή, Ε.Δ.) ημερομηνίας 26 Φεβρουαρίου, 1993 (Αρ. Αγωγής 1184/88) με την οποία εκδόθηκε δήλωση του Δικαστηρίου, ότι οι εναγόμενοι εξόφλησαν το εξ αποφάσεως χρέος τους σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου ημερομηνίας 8.12.90 και ότι ουδέν ποσόν οφείλουν στον ενάγοντα.

A. Χαβιαράς, για τον Εφεσείοντα.

P. Μιχαηλίδης, για τους Εφεσίβλητους.

Cur. adv. vult. 40

ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΗΣ, Δ.: Με την απόφαση αυτή συμφωνά και ο αδελφός Δικαστής κ. Χ΄Τσαγγάρης και συνεπώς είναι η απόφαση της πλειοψηφίας του Εφετείου.

5 Ο εφεσείων με την παρούσα έφεση ζητά την ανατροπή της Δή-
λωσης του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η εφεσίβλητη εταιρεία
(εφεσίβλητη), εξόφλησε το εξ αποφάσεως χρέος της στην αγωγή
1184/88, σύμφωνα με την εκδοθείσα απόφαση του πρωτόδικου
10 Δικαστηρίου ημερ. 8.12.90, προς την οποία συμμορφώθηκε πλή-
ρως και ότι ουδέν ποσό οφείλει στον εφεσείοντα. Επίσης ζητά
την ανατροπή επιπρόσθετης Δήλωσης του πρωτόδικου Δικαστη-
ρίου ότι ο εντεταλμένος με την εκτέλεση της απόφασης, δεν έχει
εξουσία να προβεί στην εκτέλεση του εντάλματος κινητών ημερ.
8.5.92, γιατί η εφεσίβλητη συμμορφώθηκε πλήρως με την από-
φαση του Δικαστηρίου.

15 Στις 8.12.90 το πρωτόδικο Δικαστήριο εξέδωσε εκ συμφώνου
απόφαση υπέρ του εφεσείοντα και εναντίον της εφεσίβλητης για
το ποσό των £62.371,76 με τόκο προς 9% από 24.8.83 μέχρι απο-
πληρωμής πλέον £5.014,45 έξοδα. Στην απόφαση διελαμβάνετο
πρόνοια πληρωμής δια δόσεων και εάν ετηρείτο το χρονοδιά-
γραμμα πληρωμής, τα δικηγορικά έξοδα θα θεωρούντο ως πλή-
ρως εξοφληθέντα.

20 Η εφεσίβλητη πλήρωνε τις δόσεις της μέσω του Δικηγορικού
Γραφείου του κ. Κυριάκου Μιχαηλίδη, που ήταν ο δικηγόρος
της και το Γραφείο αυτό ειδοποιούσε το Δικηγορικό Γραφείο
των κ.κ. Α. Παπαφιλίππου & Σία, που ήταν οι δικηγόροι του
25 εφεσείοντα, οι οποίοι και τις εισέπρατταν. Είναι αδιαμφισβή-
τητο γεγονός ότι όλες οι δόσεις με εξαίρεση τη δόση του Ιουνί-
ου του 1991, πληρώθηκαν από την εφεσίβλητη κανονικά. Κατά
την εφεσίβλητη, η δόση της 7.6.91 πληρώθηκε κανονικά τη μέρα
αυτή, ενώ κατά τον εφεσείοντα η δόση αυτή πληρώθηκε στις
30 13.6.91, εκτός της τακτής προθεσμίας και συνεπώς η εφεσίβλητη
όφειλε να πληρώσει και τα δικηγορικά έξοδα. Γι' αυτό το λόγο
όταν το εξ αποφάσεως χρέος ξοφλήθηκε, ο εφεσείων με αίτησή
του ζήτησε την έκδοση εντάλματος εκποιήσεως κινητών ενα-
ντίον της εφεσίβλητης.

35 Σαν αποτέλεσμα η εφεσίβλητη καταχώρησε την υπό κρίση αί-
τηση, με την οποία ζητούσε την έκδοση των προαναφερθέντων
Δηλώσεων. Η αίτηση ακούστηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο
το οποίο αποδέχτηκε τη μαρτυρία που δόθηκε από πλευράς εφε-
40 σίβλητης και απέρριψε σαν αναξιόπιστη τη μαρτυρία που δόθη-
κε από πλευράς εφεσείοντα. Παράλληλα θεώρησε, ότι ο εφεσει-
ων με το να δεχθεί την πληρωμή της 13.6.91 όπως ισχυρίζεται
εκπρόθεσμα χωρίς διαμαρτυρία, έχει παραιτηθεί από τα αυστη-
ρά νομικά δικαιώματά του και δεν μπορεί εκ των υστέρων να

επιμένει σ' αυτά.

Οι λόγοι της έφεσης προσβάλλουν το εύρημα του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η Εφεσίβλητη απέδειξε την υπόθεσή της, το εύρημα περί αναξιοπιστίας του Σίμου Παπαδόπουλου που μαρτύρησε υπέρ του εφεσείοντα καθώς επίσης και το εύρημα περί αποποίησης (waver) από πλευράς του εφεσείοντα του δικαίωματος του προς είσπραξη των εξόδων του. 5

Το μοναδικό θέμα που θα μας απασχολήσει την παρούσα έφεση είναι το εύρημα περί αναξιοπιστίας του Σίμου Παπαδόπουλου γιατί από αυτό το εύρημα κρίνεται η τύχη της έφεσης. Ο Σίμος Παπαδόπουλος που κατέχει διευθυντική θέση στο δικηγορικό γραφείο των δικηγόρων του εφεσείοντα, έκαμε πολύ φτωχή εντύπωση στην πρωτόδικο Δικαστή, σε αντίθεση με τους μάρτυρες της εφεσίβλητης, οι οποίοι της έκαναν πολύ ευνοϊκή εντύπωση σαν μάρτυρες που κατάθεσαν με πλήρη σεβασμό προς την αλήθεια και οι οποίοι έδωσαν τη μαρτυρία τους με φυσικό και πειστικό τρόπο. 10 15

Δεν είναι πρόθεσή μας να κρίνουμε εμείς την αξιοπιστία του Σίμου Παπαδόπουλου, αλλά θα εξετάσουμε κατά πόσο η πρωτόδικος Δικαστής κατάληξε σε ορθά συμπεράσματα και κρίση για να απορρίψει τη μαρτυρία αυτή σαν αναξιόπιστη. 20

Σύμφωνα με την απόφαση του πρωτόδικου Δικαστηρίου, η δόση της 7.6.91 έπρεπε να είχε πληρωθεί το αργότερο μέχρι τις 10.6.91, ενώ ο Σίμος Παπαδόπουλος ανάφερε ότι η δόση αυτή πληρώθηκε στις 13.6.91 και προς υποστήριξη του ισχυρισμού του παρουσίασε κατάλογο εισερχομένων τηλεφωνημάτων στο γραφείο του κ. Α. Παπαφιλίππου, από τον οποίο φαινόταν ότι το μόνο τηλεφώνημα που λήφθηκε από το γραφείο του κ. Κ. Μιχαηλίδη από την 1.6.91 μέχρι την 13.6.91 ήταν ένα τηλεφώνημα που έγινε στις 13.6.91 και αυτό αφορούσε την πληροφόρηση ότι ήταν διαθέσιμη η δόση της 7.6.91. 25 30

Η πρωτόδικος Δικαστής, αποδεχόμενη την μαρτυρία υπέρ της εφεσίβλητης, ότι όλες οι δόσεις πληρώθηκαν κανονικά μέσω του γραφείου του κ. Μιχαηλίδη, ανάφερε και τους πιο κάτω λόγους, οι οποίοι κατά την άποψή της καθιστούσαν την εκδοχή του Σίμου Παπαδόπουλου ακόμα περισσότερο μη πειστική και έκδηλα αφύσικη. Οι λόγοι αυτοί πρέπει να επηρεάσουν άμεσα τη σκέψη του Δικαστηρίου ως προς το αποτέλεσμα και δεν μπορούν να διαχωρισθούν από το θέμα της αξιοπιστίας του μάρτυρα Σίμου Παπαδόπουλου. Οι λόγοι αυτοί είναι οι ακόλουθοι: 35 40

“α) Ανάφερε ότι περίμενε το τηλεφώνημα από το Σάββατο 8.6.1991. Δεν έδωσε μια λογική εξήγηση πώς και γιατί το περίμενε από το Σάββατο, (8.6.1991) παρόλο ότι οι Εναγόμενοι ειδικαιούνται να πληρώσουν μέχρι την 10.6.1991.

5

β) Σύμφωνα με την εκδοχή του πήρε τηλεφώνημα στις 13.6.1991. Εύλογα θα αναμένετο από αυτόν, ότι αμέσως θα καταστούσε σαφή τη θέση του έναντι των Εναγομένων, στους οποίους θα ανέφερε ότι ήσαν καθυστερημένοι κατά 3 μέρες. Επίσης, εύλογα θα αναμένετο να προχωρήσει αμέσως στην διεκδίκηση ολόκληρου του ποσού της απόφασης και των εξόδων εκεί και τότε. Δεν παίρνει όμως οιονδήποτε μέτρο, σιωπά και εγείρει δια πρώτη φορά το θέμα, σχεδόν ένα χρόνο μετά στις 18.3.1992. Επίσης, την απόδειξη του Αυγούστου του 1991, θέτει τις λέξεις “δικαιώματα επιφυλάττονται”. Η σιωπή του και η μη λήψη εγκαίρως οποιουδήποτε μέτρου και η χωρίς οποιαδήποτε άλλη εξήγηση, αναφορά, η αναγραφή των λέξεων “δικαιώματα επιφυλάττονται” πάνω στην απόδειξη του Αυγούστου του 1991, τείνουν να καταδείξουν ότι η όλη υπόθεση ήταν κατασκευάσμα και δεν ηγέρθη το ζήτημα έγκαιρα για να στερηθούν οι Εναγόμενοι των αποδεικτικών πλεονεκτημάτων που θα είχαν αν το ζήτημα εγείρετο την ημέρα της ισχυριζόμενης παράλειψης.

10

15

20

25

γ) Ο εν λόγω μάρτυρας απ’ ενός μεν λέγει, ότι δεν έγραψε πάνω στην απόδειξη της 13.6.1991, “άνευ βλάβης”, γιατί περίμενε την επόμενη μέρα να “βγάλει wpi” και απ’ ετέρου λέγει, ότι δεν καταχώρησε wpi κινητών την επομένη, επειδή το ποσό ήταν μεγάλο και υπήρχε κίνδυνος να χαθούν τα λεφτά κ.λ.π.”

30

Πέραν τούτων η πρωτόδικος δικαστής δίνει εξηγήσεις γιατί η απόδειξη της δόσης του Ιουνίου φέρει ημερ. 13.6.95 και αξιολογεί τη μαρτυρία για την καταγραφή των τηλεφωνημάτων, στοιχεία που σχετίζονται με τη μαρτυρία του Σίμου Παπαδόπουλου, ως ακολούθως:

35

40

“...! Ούτε αποδίδω οποιαδήποτε σημασία στο γεγονός ότι η απόδειξη για την επίδικη πληρωμή φέρει ημερ. 13.6.1991. Η ημερομηνία αυτή ίσως να μπήκε κατά λάθος ή ίσως αποτελεί μέρος της κατασκευασθείσης ιστορίας του ομνύσαντος την ένορκη δήλωση εκ μέρους του Ενάγοντα για να ενδυναμώσει την εκδοχή του, και οι Εναγόμενοι δεν την είχαν προσέξει. Επίσης δεν αποδίδω οποιαδήποτε αξία στη μαρτυρία για την καταγραφή των τηλεφωνημάτων, γιατί έχοντας υπόψη την όλη συμπεριφορά του Σίμου Παπαδόπουλου στο εδώλιο του

μάρτυρα τα θεωρώ και αυτά σαν μέρος της κατασκευασθείσας ιστορίας για εξυπηρέτηση και ενδυνάμωση της υπόθεσης του Ενάγοντα. Ήταν πολύ εύκολο εγχείρημα να κατασκευασθούν οι καταχωρήσεις της 7.6.1991 και 13.6.1991 με τρόπο που να υποστηρίζεται η εκδοχή του Ενάγοντα.”

5

Η αξιολόγηση της προσαχθείσας μαρτυρίας είναι έργο που κατά κύριο λόγο ανήκει στο πρωτόδικο Δικαστήριο. Το Εφετείο επεμβαίνει αν τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου είναι παράλογα ή αυθαίρετα ή δεν υποστηρίζονται από τη μαρτυρία που το πρωτόδικο Δικαστήριο έχει αποδεχθεί ως αξιόπιστη (Βλ. *Neocleous and Another v. Christodoulou* (1979) 1 C.L.R. 714, *Epiphaniou v. Hadjigeorghiou* (1982) 1 C.L.R. 609, *Polykarpou v. Polykarpou* (1982) 1 C.L.R. 182, *Μόδεστος Πίτσιλλος ν. Δημ. Ευγενίου* (1989) 1(E) Α.Α.Δ. 691, *Αριστείδου ν. Λοιζιδή* (1991) 1 Α.Α.Δ. 297, *Λεοντίου ν. Μωσαϊκή Μ.Α.Σ. Ατδ* (1991) 1 Α.Α.Δ. 351).

10

15

Εξετάσαμε την ολότητα της μαρτυρίας που δόθηκε στην υπό κρίση αίτηση και έχουμε τη γνώμη πως οι λόγοι που οδήγησαν την πρωτόδικο Δικαστή να απορρίψει την μαρτυρία του Σίμου Παπαδόπουλου σαν αναξιόπιστη είναι λανθασμένοι. Πέραν αυτού, χωρίς να υπάρξει εισήγηση από μέρους των εφεσιβλήτων ή των μαρτύρων τους, ότι η εκδοχή του Σίμου Παπαδόπουλου ήταν ένα κατασκευάσμα, ή ότι ο κατάλογος των τηλεφωνημάτων, αποτελούσε μέρος της κατασκευασθείσας ιστορίας για εξυπηρέτηση και ενδυνάμωση της υπόθεσης του εφεσείοντα, ευρίσκουμε ότι δεν edικαιολογείτο κάτω από τις περιστάσεις, η πρωτόδικος Δικαστής να προβεί σε ένα τέτοιο εύρημα, που δεν υποστηρίζεται από την όλη μαρτυρία.

20

25

30

Χωρίς να αποφασίζουμε την αξιοπιστία του Σίμου Παπαδόπουλου ή των άλλων μαρτύρων, καταλήγουμε ότι η αξιολόγηση της μαρτυρίας του βασίστηκε σε λανθασμένα και αυθαίρετα ευρήματα τα οποία αποτέλεσαν τη βάση πάνω στην οποία κρίθηκε η αναξιόπιστία του.

35

Υπό τις περιστάσεις και σύμφωνα με τη νομολογία, κρίνουμε ότι δικαιολογούμαστε να επέμβουμε και να ανατρέψουμε την αξιολόγηση της μαρτυρίας του Σίμου Παπαδόπουλου, που έγινε από το πρωτόδικο Δικαστήριο. Με την κατάληξη αυτή και δεδομένου ότι δεν είμαστε σε θέση να αντλήσουμε τα δικά μας συμπεράσματα επί της προσαχθείσας μαρτυρίας, η υπόθεση θα πρέπει να επανεκδικασθεί και επομένως δεν είναι ορθό να ασχο-

40

ληθούμε με τους άλλους λόγους της έφεσης.

5 Κατά συνέπεια η έφεση επιτυγχάνει και οι Δηλώσεις του πρωτόδικου Δικαστηρίου ακυρώνονται. Διατάσσεται η επανεκδίκαση της επίδικης αίτησης ημερ. 18.9.92 από άλλο Δικαστή. Η αίτηση να εκδικασθεί το ταχύτερο δυνατό.

10 Τα έξοδα της αίτησης πρωτόδικα να θεωρηθούν έξοδα δίκης της αίτησης και να αποφασισθούν από το Δικαστή που θα την επανεκδικάσει. Οι εφεσίβλητοι να πληρώσουν τα έξοδα της έφεσης στον εφεσείοντα.

15 ΚΟΥΡΡΗΣ, Δ.: Η έφεση στρέφεται εναντίον της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας με την οποία αποφάσισε ότι οι εφεσίβλητοι εξόφλησαν το εξ' αποφάσεως χρέος σύμφωνα προς την εκδοθείσα απόφαση του Δικαστηρίου, ημερομηνίας 8/12/90 προς την οποία συμμορφώθηκαν πλήρως και δεν οφείλουν κανένα ποσό στον εφεσείοντα.

20 Στις 8/12/90 το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εξέδωσε εκ συμφώνου απόφαση υπέρ του εφεσείοντα και εναντίον των εφεσιβλήτων 2 για το ποσό των £62.371,76 με τόκο προς 9% από 24/8/83, μέχρι αποπληρωμής του ποσού πλέον £5.014,45 έξοδα. Στην απόφαση διαλαμβανόταν ότι εάν το ποσό της ως άνω αποφάσεως πληρωνόταν με πρώτη δόση ύψους £5.000 κατά την 25 20/12/90 και άλλες 3 ισόποσες μηνιαίες δόσεις από 1/2/91, ακολουθώντας δε με άλλες 8 μηνιαίες δόσεις των £7.500 εκάστη και τέλος με μηνιαίες δόσεις των £10.000 εκάστη μέχρι τελικής εξοφλήσεως, τα έξοδα θα θεωρούνταν πλήρως εξοφλημένα. Κάθε μηνιαία δόση έφερε περίοδο χάριτος 10 ημερών. Η απόφαση επίσης, διελάμβανε ότι παράλειψη πληρωμής μίας οποιασδήποτε δόσης λαμβανομένης πάντοτε υπόψη και της περιόδου χάριτος, θα καθιστούσε 30 τα έξοδα καθώς και το εξ' αποφάσεως χρέος πληρωτέο αμέσως.

35 Δεν υπάρχει αμφισβήτηση ότι όλες οι δόσεις εκτός της δόσης η οποία ήταν πληρωτέα την 1/6/91 πληρώθηκαν σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που διαλαμβανόταν στην πιο πάνω απόφαση.

40 Όσον αφορά την επίδικη δόση ήταν η θέση του εφεσείοντα ότι αυτή πληρώθηκε στις 13/6/91 αντί στις 10/6/91. Έτσι ο εφεσείοντας μετά και την πληρωμή ολόκληρου του εξ' αποφάσεως χρέους και των τόκων σύμφωνα με το συμφωνηθέν χρονοδιάγραμμα, εξέδωσε ένταλμα κινητών στις 8/5/92, προς είσπραξη

του πιο πάνω ποσού των εξόδων, ήτοι ποσού £5.014,45 πλέον τόκους και έξοδα.

Οι εφεσίβλητοι καταχώρησαν αίτηση με την οποία ζητούσαν μεταξύ άλλων δήλωση του Δικαστηρίου ότι οι εφεσίβλητοι εξόφλησαν το εξ' αποφάσεως χρέος σύμφωνα με την εκδοθείσα απόφαση του Δικαστηρίου, ημερομηνίας 8/12/90, προς την οποία συμμορφώθηκαν πλήρως και ότι δεν όφειλαν κανένα ποσό στον εφεσείοντα.

5

Η αίτηση υποστηριζόταν από την ένορκη δήλωση της Μάρως Παναγίδου η οποία ήταν υπεύθυνη του λογιστηρίου των εφεσιβλήτων. Οι εφεσείοντες καταχώρησαν ένσταση στην πιο πάνω αίτηση και η ένσταση υποστηριζόταν από την ένορκη δήλωση του Σίμου Παπαδόπουλου, ο οποίος ήταν υπάλληλος στο δικηγορικό γραφείο Λ. Παπαφιλίππου & Σία, καθώς και από την ένορκη δήλωση του Ανδρέα Πελεκάνου, εφεσείοντα.

10

15

Μετά από σχετικό αίτημα των δικηγόρων, το πρωτόδικο Δικαστήριο άκουσε μαρτυρία των 2 από τους 3 ενόρκως δηλούντες, καθώς και από άλλο τρίτο πρόσωπο, ήτοι την Ιωάννα Βουρή, δικηγορικό υπάλληλο στο γραφείο του κ. Κ. Μιχαηλίδη, δικηγόρου των εφεσιβλήτων.

20

Η Μάρω Παναγίδου κατέθεσε, σε συντομία, ότι ήταν υπεύθυνη του λογιστηρίου της εφεσίβλητης Εταιρείας και κατείχε τα στοιχεία αναφορικά με τη διαφορά των διαδίκων στην αγωγή και υπό την ιδιότητα της υπεύθυνης του λογιστηρίου μεριμνούσε για την πληρωμή του εξ' αποφάσεως χρέους των εφεσιβλήτων με τον ακόλουθο τρόπο: Εξέδιδε τις επιταγές για τα εκάστοτε οφειλόμενα και πληρωτέα ποσά, όπως ήταν η διευθέτηση μεταξύ των μερών, τις υπέγραφε ο κ. Πελεκάνος και αμέσως η ίδια τις παρέδιδε στο γραφείο του Κ. Μιχαηλίδη, δικηγόρου των εφεσιβλήτων το οποίο βρισκόταν στον 5ο όροφο, στην ίδια πολυκατοικία με τους εφεσίβλητους. Οι επιταγές εκδίδονταν στο όνομα του δικηγόρου του εφεσείοντα, Λ. Παπαφιλίππου & Σία. Τις σχετικές αποδείξεις τις έπαιρνε μετά από κάποιο χρονικό διάστημα. Η μάρτυς κατέθεσε ότι όλες οι δόσεις πληρώθηκαν κανονικά και ουδέποτε διαμαρτυρήθηκε ο εφεσείοντας, ούτε έλαβαν οποιαδήποτε ειδοποίηση ότι δεν πληρώθηκε οποιαδήποτε δόση. Για τη δόση του Ιούνη 1991 πήρε απόδειξη η οποία έχει επισυναφθεί ως Τεκμήριο Α στην ένορκη του δήλωση. Κατέθεσε ότι το χρέος των εφεσείωντων για την αγωγή είχε εξοφληθεί. Μετά τη δόση του Ιούνη, πληρώθηκαν και άλλες δόσεις κανονι-

25

30

35

40

κά και παραλάμβανε τις αποδείξεις. Οι αποδείξεις από την πληρωμή της δόσεως του μήνα Αυγούστου, έγραφαν “άνευ βλάβης”.

5 Η Ιωάννα Βουρή κατέθεσε ότι ήταν δικηγορικός υπάλληλος στο γραφείο του κ. Κ. Μιχαηλίδη, δικηγόρου των εφεσιβλήτων κατά τον ουσιώδη χρόνο. Επειδή ήταν υπεύθυνη για το φάκελο της υπόθεσης, μόλις έπαιρνε την επιταγή από το γραφείο των εφεσιβλήτων, τηλεφωνούσε στο γραφείο του δικηγόρου του εφεσείοντα κ. Παπαφιλίππου και αφού παρέδιδε την επιταγή της
10 έδιναν τη σχετική απόδειξη και μετά τηλεφωνούσε στο γραφείο του κ. Πελεκάνου.

Αντεξεταζόμενη απάντησε ότι μιλούσε με την τηλεφωνήτρια του γραφείου του κ. Παπαφιλίππου. Για τη δόση του Ιουνή του
15 1991, απάντησε ότι δεν θυμόταν με ποιόν μίλησε και επανέλαβε ότι μιλούσε με την τηλεφωνήτρια στην οποία έλεγε τον αριθμό της αγωγής και ότι είχε την επιταγή.

Για τον εφεσείοντα κατέθεσε ο Σίμος Παπαδόπουλος που
20 ανέφερε ότι η πρακτική για την πληρωμή του χρέους ήταν η πιο κάτω: Από το γραφείο του κ. Μιχαηλίδη του τηλεφωνούσε μια υπάλληλος. Αυτός ετοίμαζε αμέσως την απόδειξη την οποία και έστελλε με τον κλητήρα την ίδια μέρα στο γραφείο του κ. Μιχαηλίδη που παραλάμβανε την επιταγή την οποία ως επί το
25 πλείστον κατέθετε στην Τράπεζα την ίδια ημέρα.

Σχέτικά με τη δόση του Ιουνίου του 1991, περίμενε ως συνήθως να του τηλεφωνήσει κάποια υπάλληλος από το γραφείο του κ. Μιχαηλίδη και δεν τηλεφώνησε. Στις 13 του μήνα, πήρε τηλέφωνο και
30 του είπαν το ποσό και τον αριθμό της επιταγής. Ετοίμασε την απόδειξη, έστειλε τον υπάλληλό του και πήρε την επιταγή την οποία κατέθεσε την ίδια ημέρα που πρέπει να ήταν Δευτέρα. Το θυμόταν ότι ήταν 13/6/91 η μέρα που τηλεφώνησαν και πρόσθεσε ότι όλα τα τηλεφωνήματα καταγράφονται σε ημερολόγιο από την τηλεφωνήτρια και ελέγχονται καθημερινά. Στις 13/6/91, υπήρχε καταγραμμένο τηλεφώνημα από κάποια Ιωάννα, γύρω στις 8.30 π.μ. από το
35 γραφείο του κ. Μιχαηλίδη. Ανέφερε περαιτέρω, ότι οι δόσεις ήταν γνωστές και ότι επιφυλάχθηκαν τα δικαιώματα των πελατών του επί των αποδείξεων που εξεδόθησαν μετά τις 13/6/91. Στην αντεξέταση ανέφερε ότι στην απόδειξη της 13/6/91 δεν έγραψε το “άνευ βλάβης” γιατί περίμενε την επόμενη μέρα να καταχωρήσει ένταλμα για είσπραξη ολόκληρου του ποσού. Είπε περαιτέρω ότι και για τη δόση του Ιουλίου δεν ανέγραψε το “άνευ βλάβης” γιατί δεν υπήρχε λόγος. Σε ερώτηση αν καταχώρησε ένταλμα για είσπραξη

ολόκληρου του ποσού την επομένη, ανέφερε ότι επειδή το υπόλοιπο ήταν μεγάλο και επειδή η Εταιρεία δεν είχε περιουσιακά στοιχεία, αν εξέδιδε ένταλμα, υπήρχε κίνδυνος να χαθούν τα λεφτά. Συμφώνησε στη συνέχεια ότι δεν ζήτησαν από τους εφεσίβλητους να πληρώσουν όλο το ποσό όπως προνοούσε η απόφαση. Οι δόσεις πριν και μετά την 13/6/91, συμφώνησε ότι πληρώθηκαν κανονικά. Δεν διαμαρτυρήθηκε και δεν έστειλε ειδοποίηση παρά μόνο μετά την τελευταία δόση και εξόφληση του εξ' αποφάσεως χρέους. 5

Αναφορικά με την αξιοπιστία των μαρτύρων, η πρωτόδικος Δικαστής αναφέρει τα εξής: 10

“Έχω εξετάσει με μεγάλη προσοχή την ενώπιον μου μαρτυρία, έχοντας ταυτόχρονα υπόψη και τη συμπεριφορά των μαρτύρων στο εδώλιο του μάρτυρα. Μπορώ να πω χωρίς οποιοδήποτε δισταγμό, ότι ο Σίμος Παπαδόπουλος μου έχει κάνει πάρα πολύ φτωχή εντύπωση στο εδώλιο του μάρτυρα, σε αντίθεση με τους μάρτυρες των εναγομένων (εφεσιβλήτων), οι οποίοι μου έκαναν πολύ ευνοϊκή εντύπωση σαν μάρτυρες που κατέθεσαν με πλήρη σεβασμό προς την αλήθεια και οι οποίοι έδωσαν τη μαρτυρία τους με φυσικό και πειστικό τρόπο. 15 20

Έχοντας υπόψη τα πιο πάνω, δέχομαι την προφορική μαρτυρία που έχει προσαχθεί εκ μέρους των εναγομένων (εφεσιβλήτων) και απορρίπτω εκείνη που έχει προσαχθεί εκ μέρους του ενάγοντα (εφεσείοντα).” 25

Ο πρώτος λόγος έφεσης είναι ότι η προσαχθείσα εκ μέρους των εφεσιβλήτων μαρτυρία, δεν απέδειξε το γεγονός ότι η επίδικη πληρωμή έγινε στις 7/6/91, δεδομένου μάλιστα ότι η μάρτυρας Ιωάννα Βουρή δεν ήταν σε θέση να βεβαιώσει ότι πράγματι η πληρωμή της σχετικής επιταγής έγινε στις 7/6/91. 30

Επί του σημείου τούτου, υπήρχε αρκετή μαρτυρία εκ μέρους της μάρτυρος Ιωάννας Βουρή σχετικά με τον τρόπο πληρωμής του χρέους. Το γεγονός ότι δεν θυμόταν τότε πληρώθηκε η επιταγή της δόσης του Ιουνίου 1991 είναι πολύ φυσικό, διότι παρήλθε πέραν του ενός χρόνου από τον Ιούνιο του 1991 μέχρι τις 18/9/92 που κατέθεσε ενώπιον του Επαρχιακού Δικαστηρίου. 35 40

Ο δεύτερος λόγος έφεσης, επικεντρώνεται γύρω από τα ευρήματα αξιοπιστίας των μαρτύρων από το πρωτόδικο Δικαστήριο.

Η προσέγγιση στο πιο πάνω θέμα έχει καθιερωθεί από τη νο-

μολογία με σαφήνεια. Όπως επανειλημμένα έχει λεχθεί, το θέμα της αξιοπιστίας των μαρτύρων είναι εντός της δικαιοδοσίας του εκδικάσαντος την υπόθεση Δικαστή, ο οποίος έχει την ευκαιρία να ακούσει τους μάρτυρες και να παρακολουθήσει τη συμπεριφορά τους στο εδώλιο του μάρτυρα. Αν από τη μαρτυρία που δόθηκε ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστή προκύπτει ότι τα ευρήματα στα οποία κατέληξε δεν δικαιολογούνται, τότε το Εφετείο βρίσκεται στην ίδια θέση με το πρωτόδικο Δικαστήριο και έχει εξουσία να εξαγάγει τα δικά του συμπεράσματα από τα πρωταρχικά γεγονότα (Βλέπε, μεταξύ άλλων, *Μόδεστος Πίτσιλλος ν. Δημητράκη Ευγενίου* (1989) 1(E) A.A.Δ. 691, *Papadopoulos ν. Stavrou* (1982) 1 C.L.R. 321, *Fournides ν. Republic* (1986) 2 C.L.R. 73, *Psaras and Another ν. Republic* (1987) 2 C.L.R. 132).

15 Στην απόφαση που δόθηκε στην υπόθεση *Σ. & Γ. Κολοκασιδής Ατδ. ν. Αντώνη Κιμωνή* (1989) 1(E) A.A.Δ. 132, αναφέρονται τα ακόλουθα, στη σελίδα 142:

20 “... το Ανώτατο Δικαστήριο με πολλή φειδώ επεμβαίνει στα ευρήματα του Πρωτόδικου Δικαστηρίου αναφορικά με τα πραγματικά γεγονότα που στηρίζονται στην αξιοπιστία των μαρτύρων όπως αυτή εκτιμάται από το Πρωτόδικο Δικαστήριο. Επεμβαίνει μόνο στις περιπτώσεις που ικανοποιείται ότι τα ευρήματα αυτά είναι απαράδεκτα και δε δικαιολογούνται από την προσαχθείσα μαρτυρία όταν εξεταστεί στην ολότητά της. Ενδεικτικά αναφέρω επί του προκειμένου την υπόθεση *Κατερίνα Παπανεοκλή και Άλλοι ν. Σοφρώνη Σολωμού και Άλλου* (1981) 1 A.A.Δ. 203, στην οποία τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου κρίθηκαν απαράδεκτα και διατάχθηκε επανεκδίκαση της αγωγής ενώπιον άλλου Δικαστή.”

35 Η εισήγηση του δικηγόρου του εφεσεύοντα είναι ότι η πρωτόδικος Δικαστής δεν αξιολόγησε δεόντως την πραγματική μαρτυρία, ήτοι το Τεκμήριο Ε που συνοδεύει την ένορκη δήλωση της Μάρως Παναγίδου που δείχνει ότι η κατάθεση στην Τράπεζα των £2.500 που έγινε στις 7/6/91, εκκαθαρίστηκε στις 10/6/91 γεγονός που αποδεικνύει ότι η πληρωμή δεν ήταν δυνατό να γίνει και δεν έγινε στις 7/6/91.

40 Αναφορικά με τον πιο πάνω ισχυρισμό του δικηγόρου, ένα παραμένει το γεγονός, ότι η Μάρω Παναγίδου με την κατάθεση της του ποσού των £2.500 που έγινε στις 7/6/91, πίστευε ότι την ημέρα εκείνη υπήρχαν αρκετά χρήματα για να πληρωθεί η επιταγή των £7.500. Επομένως, δεν είχε κανένα λόγο να μην εκδώ-

σει την επιταγή στις 7/6/91.

Άλλος λόγος εφέσεως είναι ότι το εύρημα του Δικαστηρίου αναφορικά με την αξιοπιστία του Σίμου Παπαδόπουλου ήταν εσφαλμένο γιατί η μαρτυρία του στηρίζεται σε πραγματική μαρτυρία που προέρχεται από το ημερολόγιο τηλεφωνημάτων που τηρείτο από το γραφείο των δικηγόρων του εφεσεύοντα. Η πρωτόδικος Δικαστής εξήγαγε πορίσματα που δεν υποστηρίζονται από οποιαδήποτε μαρτυρία. Είναι η εισήγηση του δικηγόρου του εφεσεύοντα ότι η μαρτυρία του Σίμου Παπαδόπουλου έπρεπε να είχε γίνει αποδεκτή ως αληθής. 5 10

Η μαρτυρία του Σίμου Παπαδόπουλου ενώπιον της πρωτόδικης Δικαστού ήταν αντιφατική και ορθά η πρωτόδικος Δικαστής την απέρριψε. Το γεγονός δε ότι υπάρχει καταχώρηση στο ημερολόγιο των τηλεφωνημάτων του δικηγορικού γραφείου του εφεσεύοντα, του τηλεφωνήματος της Βουρή στις 13/6/91, δεν σημαίνει ότι η Βουρή τηλεφώνησε στις 13/6/91 για την παραλαβή της επιταγής. Η καταχώρηση μπορεί να έγινε όχι από το Σίμο Παπαδόπουλο, αλλά από την τηλεφωνήτρια ή άλλο υπάλληλο του δικηγορικού γραφείου του εφεσεύοντα. 15 20

Το ερώτημα που εγείρεται είναι αν με βάση τη νομολογιακά καθιερωμένη τακτική, την οποία το Ανώτατο Δικαστήριο ακολουθεί στην κατ' έφεση δικαιοδοσία του, ενδείκνυται ενόψει των περιστατικών της υπό κρίση έφεσης η ανατροπή από μέρους μου ευρημάτων και συμπερασμάτων του πρωτόδικου Δικαστηρίου, τα οποία στηρίζονται στην αξιοπιστία των μαρτύρων που κατέθεσαν ενώπιόν του. Εφαρμόζοντας την πιο πάνω αρχή στην παρούσα έφεση, καταλήγω στο συμπέρασμα ότι τίποτε δεν δικαιολογεί την επέμβασή μου στα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου αναφορικά με την αξιοπιστία των μαρτύρων που είχε ενώπιόν του. Το πρωτόδικο Δικαστήριο έδωσε πολύ πειστικούς λόγους για την προτίμηση της μαρτυρίας των συγκεκριμένων μαρτύρων και ο ισχυρισμός των εφεσεύοντων ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν αξιολόγησε ορθά τη μαρτυρία, δεν ευσταθεί. 25 30 35

Έχοντας καταλήξει στο πιο πάνω συμπέρασμα, δεν είναι ανάγκη να εξετάσω την κατάληξη της πρωτόδικης Δικαστού ότι και αν ακόμη αποδεχόταν τη μαρτυρία των εφεσεύοντων, θα κατέληγε στο συμπέρασμα ότι δεν μπορούσαν να επιτύχουν οι εφεσεύοντες λόγω της εφαρμογής της παραίτησης από τα δικαιώματά τους (waiver). 40

Για όλους τους πιο πάνω λόγους θα απέρριπτα την έφεση με έξοδα.

5 Κατά πλειοψηφία η έφεση επιτυγχάνει και διατάσσεται η επανεκδίκασή της από άλλο Δικαστή. Τα έξοδα της αίτησης πρωτόδικα να θεωρηθούν έξοδα δίκης της αίτησης και να αποφασισθούν από το Δικαστή που θα την επανεκδικάσει. Οι εφεσίβλητοι να πληρώσουν τα έξοδα της έφεσης.

10

Η έφεση έγινε δεκτή κατά πλειοψηφία, η απόφαση ακυρώθηκε, διατάχθηκε η επανεκδίκαση της υπόθεσης.